

İSTANBUL
GELİŞİM
ÜNİVERSİTESİ

ATATÜRK İLKELERİ VE İNKILAP TARİHİ II

**ATATÜRK DÖNEMİ DIŞ POLİTİKASI:
LOZAN ANTLAŞMASIYLA İLGİLİ KONULAR,
İNGİLTERE İLE MUSUL SORUNU**

HAFTA 10

Doç. Dr. Ercan KARAKOÇ

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

MİLLİ MÜCADELE SONRASI TÜRK DIŞ POLİTİKASI

- Lozan Barış Antlaşması'ndan sonra 1923-1932 yılları arasında Türkiye'nin dış politikası, Lozan'dan geriye kalan pürüzlerin çözülmesine ve Lozan'da alınan kararların uygulanmasına yönelik olmuştur. Komşu devletlerle iyi ilişkiler kurmak, meydana gelen pürüzleri barışçı yollarla çözmek, büyük devletlerle olan ilişkileri normalleştirmek amaçlanmıştır.
- Türkiye'yi bu dönemde Musul, borçlar, yabancı okullar ve nüfus mübadelesi sorunları uğraştırmıştır.

IRAK SINIRI VE MUSUL SORUNU (5 HAZİRAN 1926)

- Lozan Barış Antlaşması'nda çözüme kavuşturulamayan sorunlardan biri de Misak-ı Millî sınırları içinde yer alan Musul Meselesidir.
- Lozan Konferansı'nda Türk-İrak sınırı görüşülürken Türkiye, Musul halkının çoğunluğunu Türklerin oluşturduğu ve Misakı Millî sınırları içinde bulunduğunu ileri sürerek bölgenin kendisine verilmesini istedi.
- İngiltere ise, bölgenin zengin petrol yataklarına sahip olması ve ekonomik çıkarları dolayısıyla Musul'u kaybetmek istemiyordu

- Bu nedenle buranın Irak Hükümeti'ne ait olduğunu ileri sürerek Türkiye'nin isteğine karşı çıktı.
- Konferansa katılan diğer devletlerin de İngiltere'yi desteklemeleri ile sorunun çözümü ve Irak sınırının belirlenmesi sonraya bırakıldı.
- Lozan Antlaşması'nda, Türkiye ile Irak arasındaki sınır sorunu 9 ay içinde Türkiye ile İngiltere arasında yapılacak görüşmelere bırakılmıştı. Eğer bu görüşmelerde de sorun halledilmezse Milletler Cemiyeti'ne götürülecekti.

- Lozan Antlaşması kararına uygun olarak Türkiye ile İngiltere arasındaki Musul'un durumuyla ilgili görüşmeler, 19 Mayıs 1924 tarihinde İstanbul'da başladı. Bu görüşmelere Haliç Konferansı denir.
- Türkiye Cumhuriyeti'ni Büyük Millet Meclisi Başkanı Fethi Okyar, İngiltere'yi de Sir Percy Cox temsil etmiştir.
- Türkiye nüfus açısından, siyasi, tarihi ve coğrafi nedenlere dayalı olarak Musul'un kendisine bırakılmasını haklı gerekçelerle öne sürdü.
- İngiltere ise Musul'u kendi mandası altındaki Irak'a bırakılması konusunda ısrarını sürdürmüş ve hatta Türkiye'den Hakkari'ye kadar uzanan toprakları istemiştir.

Ali Fethi Okyar

Sir Percy Zachariah Cox

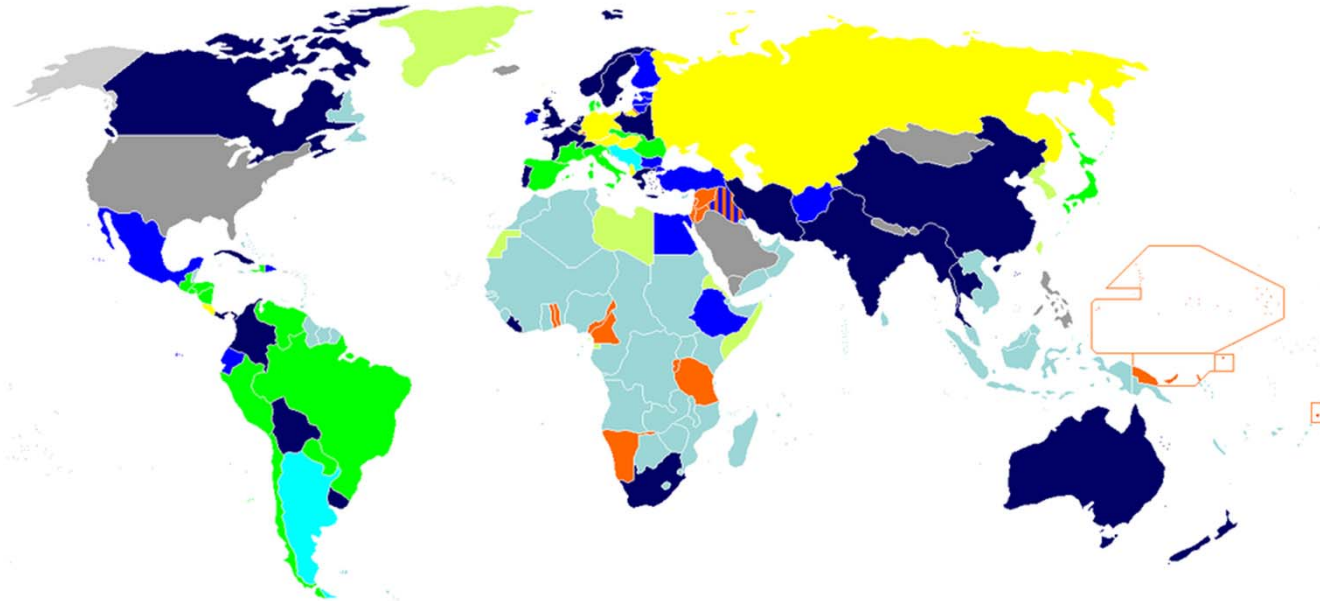
- İngiltere kasıtlı olarak görüşmelerden bir sonucun çıkmamasına çalışarak konunun Milletler Cemiyeti'ne götürülmesine çalışıyordu.
- Bu sebeple görüşmelerden 9 ay içerisinde herhangi bir sonuç alınamadı ve Musul Meselesi, Milletler Cemiyeti'ne götürüldü.
- İngiltere Milletler Cemiyeti'nin en güçlü ve en etkili üyesi idi. Dolayısı ile Cemiyet İngiltere'nin kontrolü altındaydı. İşte bu nedenle Musul konusunun Milletler Cemiyetine götürülmesine çalışmıştır.

- Çünkü kendi etkisi altında olan Milletler Cemiyeti'nden Türkiye'nin lehine bir karar çıkmayacak ve bu yolla Musul Irak'a bırakılmış olacaktı.
- Konu 20 Eylül 1924 tarihinden itibaren Milletler Cemiyeti'nde görüşülmeye başlandı.
- Görüşmeler sırasında Türkiye, Musul'da bir halk oylaması yapılması ve Musul'un geleceğiyle ilgili kararı kendi halkının vermesi hususunda ısrar etti.
- Fakat Milletler Cemiyeti içinde güçlü bir konuma sahip olan İngiltere bu görüşü kabul etmedi.

- Çünkü halkı Türk ve Müslüman olan Musul'un, yapılacak halk oylaması ile Türkiye'ye bağlanma kararının çıkacağını çok iyi biliyordu.
- Milletler Cemiyeti, Musul Meselesi'ni çözüme kavuşturmak için çalışmalarına başladı. Bu çerçevede Musul Meselesi hakkında araştırma yapmak üzere bir komisyon kurdu.
- İngiltere'nin etkisinde kalan komisyon, hazırladığı raporu Eylül 1925'te Milletler Cemiyeti'ne sundu. Rapor Musul'un Irak'a bırakılmasını tavsiye ediyordu.

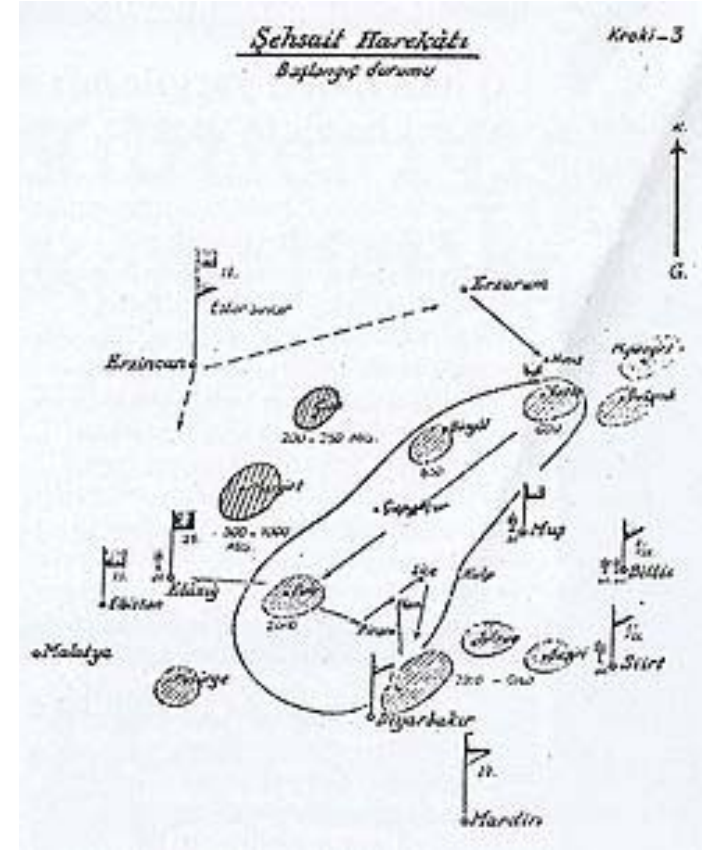
Founding member that stayed until the end	League of Nations mandate
Founding member that left and joined again	Never members
Founding member that left	Colonies of members
Joined later and stayed until the end	Colonies of members that left
Joined later and left later	Colonies/territories of non-members

League
of
Nations

Milletler Cemiyeti (Cemiyet-i Akvam) 1920-1946

- Türkiye'nin üyesi bile olmadığı Milletler Cemiyeti'ne İngiltere hakim olduğundan Cemiyet, komisyon raporunu aynen kabul etti. 16 Aralık 1925 tarihinde yaptığı toplantıda Musul'u Irak'a bıraktı.
- Milletler Cemiyeti'nin bu kararına Türkiye büyük bir tepki gösterdi. Türkiye ile İngiltere arasında savaş havası esmeye başladı.
- Türkiye savaş hazırlıklarına başladığı sırada doğuda Şeyh Said İsyanı'nın çıkması ve içeride değişik alanlarda inkılaplar yapılıyor olması sebebiyle bir askeri harekette bulunamadı.

Şeyh Said Harekati'nin başlangıç durumunu gösteren TSK'ya ait askeri harita

- Ayrıca Türkiye'nin çözüm bekleyen birçok ekonomik ve sosyal sorunları vardı. Savaştan daha yeni çıkmış olduğundan tekrar savaşması kolay değildi.
- Şeyh Sait İsyanı'nın çıkmasında Musul'u Türkiye'ye vermek istemeyen İngilizlerin isyancıları destekleyerek bölgede bir Kürt meselesi çıkarmak istemelerinin de payı vardır. Böylece İngilizler, Türk Hükümeti'ni zayıflatarak Musul Meselesi'ni kendi lehine çözümlenmek istemişlerdir.
- İşte bu nedenlerle Türkiye, Musul konusunda Misak-ı Millî sınırlarından taviz vererek geri adım atmak zorunda kalmıştır.

Ortada önde oturan beyaz sakallı Şeyh Sait, onun sağında Şeyh Şerif, arkada kalpaklı Binbaşı Kasım (Kasım Ataç), onun solunda siyah sakallı Melikanlı Şeyh Abdullah

Ankara Antlaşması (1926)

- 5 Haziran 1926 tarihinde Türkiye, İngiltere ve Irak arasında bölgenin geleceği ile ilgili olarak Ankara'da bir antlaşma imzalandı.
- Bu antlaşma ile Musul, İngiliz mandası altındaki Irak'a bırakıldı. Buna karşılıklı Türkiye, Musul petrollerinden 25 yıl süre ile % 10 pay alacaktı. Türkiye, yapılan yeni bir düzenleme ile bu paydan 500.000 İngiliz Lirası karşılığında vazgeçmişti. Böylece Musul sorunu sona ermiştir.

Türkiye-İngiltere ve Irak Hükümetleri Beyninde Ankara'da Münakit Hudut ve Münasebatı Hasenei Hemcivari Muahedenamesi

Çeşit	Barış Antlaşması
İmzalanma	5 Haziran 1926
Yer	Ankara
İmzacı devletler	Türkiye Birleşik Krallık Irak
İmzalayanlar	Tevfik Rüştü Aras Ronald Sharl Lindzey Nuri Said Paşa
Dilleri	İngilizce, Türkçe

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI

MİLLİ DIŞ POLİTİKA	IRAK SINIRI VE MUSUL MESELESİ	DIŞ BORÇLAR SORUNU
<ul style="list-style-type: none">➤ Bağımsız bir devletin, diğer devletlerle olan ilişkilerinde, benimsediği ilkeler doğrultusunda izlediği yola milli dış politika denir. Vatanın bölünmezliği ve milletin bağımsızlığını korumak ancak diğer milletlerin haklarına da saygı göstermek temel hedeftir. Atatürk'ün dış politika ile ilgili görüşlerini en iyi "Yurtta barış, dünyada barış" ilkesini ortaya koymaktadır.➤ Atatürk'ün belirlediği milli dış politikamızın esasları şunlardır:<ul style="list-style-type: none">• Bağımsızlığımızı korumak• Milli çıkarlarımızı korumak ve milli sınırlarımız içinde kalmak• Gerçekleşmeyecek hedefler peşinde koşmamak• Barışçı olmak• Diğer devletlerle dostluk ve eşitliğe dayalı ilişkiler kurmak• Diğer devletlerin iç işlerine karışmamak ve onların da bizim iç işlerimize karışmalarına engel olmak• Dünyadaki gelişmeleri göz önünde tutmak	<ul style="list-style-type: none">• Lozan'da Musul sorunu çözüme kavuşturulamamıştı. Türkiye, Musul halkının çoğunluğunun Türk olmasından dolayı Musul'un kendisine bırakılmasını istiyordu.• İngiltere ise bölgenin zengin petrol yataklarına sahip olması ve ekonomik çıkarları nedeniyle Musul'u bırakmak istemiyordu.• Lozan'da Musul sorununun iki taraf arasında yapılacak karşılıklı görüşmelerle halledilmesine karar verilmişti. Ancak ikili görüşmeler sırasında bir çözüm sağlanamayınca Türkiye durumu Milletler Cemiyetine götürdü.• İngiltere'nin uzlaşmaz tutumu üzerine Türkiye bölgeye müdahale kararı aldı, fakat Şeyh Said İsyanı'nın çıkması Türkiye'nin müdahalesini engelledi. Türkiye, Şeyh Said isyanıyla uğraştığı için gerekli askeri müdahalede bulunamadı.• Sonuç olarak 5 Haziran 1926'da iki ülke arasında Ankara Antlaşması imzalandı.	<ul style="list-style-type: none">✓ Fransa ile aramızda sorun oldu.✓ Türkiye'den alacağı en fazla devlet olan Fransa, borçların altın olarak ödenmesini istedi. Türkiye ise borçların kağıt para olarak ve Fransız francı şeklinde ödenmesini kabul ettirdi.✓ Türkiye borçlarını 1954'e kadar ödedi.✓ 1929'da başlayan dünya ekonomik bunalımı Türkiye'nin borçlarını geç ödemesinde etkili oldu. <p>Ankara Antlaşması (1926)</p> <ul style="list-style-type: none">• Türkiye ile İngiltere arasında yapıldı.• Musul, İngiliz mandası altındaki Irak'a bırakıldı.• Musul'un petrol gelirlerinin % 10'u yirmi beş yılına Türkiye'ye verilecekti.• Türkiye beş yüz bin İngiliz sterlini karşılığı bu hakkından vazgeçti.✓ Musul sorunu çözüldü. Misak-ı Milli'den taviz verildi.✓ İç sorunlar dış politikayı olumsuz etkiledi.✓ Musul'daki Türkleri koruyucu kararlar alınmadı.
<p>1923-1930 DÖNEMİ</p> <ul style="list-style-type: none">o Türkiye'nin bu dönemdeki dış politikası, Lozan'dan geriye kalan sorunların çözülmesine ve Lozan'da alınan kararların uygulanmasına yönelik olmuştur.o 1923-1930 döneminde; Musul sorunu, dış borçlar, yabancı okullar ve nüfus mübadelesi konuları Türkiye'nin dış politikasında belirleyici olmuştur.		

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DİŞ POLİTİKASI-2

YABANCI OKULLAR SORUNU	NÜFUS MÜBADELESİ (NÜFUS DEĞİŞİMİ)	1930-1939 DÖNEMİ
<ul style="list-style-type: none">• Avrupalı devletler kapitülasyonlar aracılığıyla Osmanlı Devleti'nde pek çok okullar açmışlar ve çeşitli haklara sahip olmuşlardı.• Bu okullar, zamanla Osmanlı Devleti'ne karşı zararlı faaliyetlerde bulunmaya başlamışlardı.• Lozan Barış Antlaşmasında; yabancı okullarla ilgili tek karar sahibinin Türk Hükümeti olduğu kabul edildi.• 3 Mart 1924 tarihinde Tevhidi-Tedrisat Kanunu'nun çıkarılmasıyla tüm okullar Millî Eğitim Bakanlığına bağlandı.• Ancak, en fazla okul Fransa'ya ait olduğundan Fransa yapılan düzenlemeye karşı çıktı.• Türkiye Cumhuriyeti bu olayın kendi iç sorunu olduğunu ve bu görüşme teklifinin bağımsız devlet olma anlayışıyla bağdaşamayacağını belirterek, teklifi reddetti.• Bu okullarda tarih, coğrafya, Türkçe derslerinin Türk öğretmenlerce okutulması, Türk müfettişlerce denetim yapılması kararlaştırıldı.• Böylece yabancı okullar sorunu kesin olarak çözümlendi ve bu okulların tamamı Millî Eğitim Bakanlığı ilkelerine bağlı hale getirildi. (1926)	<ul style="list-style-type: none">✓ Nüfus mübadelesi Yunanistan'la aramızda sorun olmuştur.✓ Lozan Antlaşması'na göre İstanbul Rumlarıyla Batı Trakya Türkleri hariç diğer Türk ve Rumların yer değiştirmesi kararlaştırılmıştı.✓ Ancak Yunanistan özellikle İstanbul'da daha çok Rum bulundurmak istiyordu.✓ Sorunun Milletler Cemiyeti ve Lahey Adalet Divanı'nda çözümlenememesi üzerine Türkiye ile Yunanistan arasında 10 Haziran 1930'da bir antlaşma yapıldı.✓ Buna göre İstanbul Rumlarının ve Batı Trakya Türklerinin yerleşme tarihlerine bakılmaksızın yerlerinde kalmaları kabul edildi. Diğer yerlerdeki Türk ve Rumlar yer değiştirecekti.✓ Türk - Yunan ilişkileri 1954 yılına kadar sürecek iyi ilişkiler dönemine girdi.✓ 1954 yılında ortaya çıkan Kıbrıs sorunu, Türk-Yunan ilişkilerinin yeniden bozulmasına neden olmuştur.✓ Yunanistan ile 1930'dan sonra başlayan iyi ilişkiler 1934'te Balkan Antantı'nın kurulmasında etkili olmuştur.	<ul style="list-style-type: none">➢ 1929'da başlayan dünya ekonomik bunalımı liberal eğilimlere karşı tepkilere neden olmuş, otoriter rejimler güçlenmiştir. (Komünizm, Faşizm, Nazizm gibi)➢ Almanya ve İtalya'nın saldırgan politikaları Türkiye'nin dış güvenliğini tehlikeye düşürmüş ve ittifak arayışlarına yöneltmiştir.
		TÜRKİYE'NİN MİLLETLER CEMİYETİ'NE GİRMESİ
		<ul style="list-style-type: none">○ Milletler Cemiyeti, I. Dünya Savaşı'ndan sonra uluslararası sorunların barışçı yollarla çözümlenmesi için İtilaf Devletleri tarafından kurulmuştur.○ Türkiye, dünya barışına verdiği önemi göstermek ve yurttaki sulh, cihanda sulh ilkesini gerçekleştirmek amacıyla Milletler Cemiyeti'ne üye oldu. (18 Temmuz 1932)

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI-3

BALKAN ANTANTI 9 Şubat 1934	MONTRÖ BOĞAZLAR SÖZLEŞMESİ 20 Temmuz 1936	SADABAT PAKTI 8 Temmuz 1937
<ul style="list-style-type: none">o I. Dünya Savaşı'ndan sonra imzalanan antlaşmalar kalıcı bir barış sağlayamamıştı.o Avrupa'da devam etmekte olan silahlanma yarışı ve Almanya ile İtalya'nın yayılmacı politikaları Balkanları ve Orta Doğu'yu tehdit etmekteydi.o Bu gelişmeler karşısında Milletler Cemiyeti devletlerarası anlaşmazlıkları çözmede etkisiz kalyordu.o Bu gelişmeler üzerine Türkiye, Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında Balkan Antantı imzalandı.o Bu antlaşmayla Balkan ülkeleri karşılıklı olarak sınırlarını güvence altına almayı ve çıkabilecek tehlikeleri birlikte önlemeyi amaçlamışlardı.o Bulgaristan Balkanlardaki emellerinden dolayı ittifaka katılmadı.o Arnavutluk ise İtalya'dan çekindiği için tarafsız kaldı.o Türkiye, Balkan Antantı'nı imzalayarak bab sınırlarını güvence altına aldı.o I. Dünya Savaşı'nın çıkması üzerine bu ittifak dağılmıştı.	<ul style="list-style-type: none">▪ Lozan'da, Boğazlar sorunu Türkiye'nin aleyhine çözümlenmiş, tam egemenlik hakkı verilmemişti.▪ Lozan Barış Antlaşması'nda Boğazların yönetiminin Türkiye'nin başkanlığını yapacağı uluslararası bir Boğazlar Komisyonuna verilmesi ve Boğazların her iki yakasında asker bulundurmaması, Türkiye'nin Boğazlar üzerindeki egemenlik haklarını sınırlandırmaktaydı.▪ 1930'lu yıllarda Almanya'nın hızla silahlanması, İtalya'nın Habeşistan'ı işgali, Japonya'nın Mançurya'ya saldırması üzerine Türkiye Boğazların durumunu ilgili devletlere bildirdi.▪ Türkiye'nin isteği ile İsviçre'nin Montrö şehrinde bir konferans toplandı. Konferansa Türkiye, Yunanistan, İngiltere, Fransa, Sovyet Rusya, Yugoslavya ve Japonya katıldı. Bu sözleşme ile;▪ Türkiye'nin boğazlardaki hakimiyeti kabul edildi. Boğazlar Komisyonu kaldırılarak yetkileri Türkiye'ye devredildi.▪ Ticaret gemileri serbest geçebilecekleri.▪ Türkiye, Boğazları silahlandırabilecek ve savaş durumunda isterse Boğazları kapatabilecekti.	<ul style="list-style-type: none">➢ 1935 yılında İtalya'nın Habeşistan'a saldırması, Akdeniz ve Ortadoğu güvenliğinin tehlikeye düşmesine neden oldu.➢ Bu nedenle Orta Doğu'da da güvenliği sağlamak için Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında Sadabat Pakti imzalandı. Bu antlaşmaya göre üye ülkeler;✓ Karşılıklı olarak birbirlerinin sınırlarına saygılı olmayı,✓ İç işlerine karışmamayı,✓ Ortak çıkarlar doğrultusunda dostluk ve iş birliklerini geliştirmeyi kabul etmiştir.➢ Bu antlaşma ile Türkiye, doğu sınırlarının güvenliğini sağlamış oldu. <ul style="list-style-type: none">✓ Boğazlarda tam egemenlik sağlanmıştır.✓ Boğazlar kesin olarak Türkiye'nin kontrolüne girdi.✓ Türkiye'nin Akdeniz'deki güvenliği artmıştır.✓ Boğazlar Sorunu, Misakı Milli'ye uygun bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur.

ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK DIŞ POLİTİKASI-4

HATAY SORUNU

- 1921 yılında TBMM ile Fransa arasında imzalanan Ankara Antlaşması'yla Hatay, Fransa mandasındaki Suriye'ye bırakılmıştı.
- Burada yaşayan Türklere geniş haklar tanınmış ve bölgede özerk bir yönetim uygulanmıştı. Ancak Hatay'ın Türk toprakları dışında kalması Misakı Milli'den taviz verildiği anlamına gelmekteydi.
- Atatürk, Hatay'ın anavatana katılması için çalışmış ve çeşitli girişimlerde bulunmuştu.
- 1923'te Adana'da yaptığı bir konuşmada, "Kırk asırlık Türk yurdu, düşman elinde esir kalmaz." diyerek ileride Hatay'ın ana vatana katılacağına inancını vermişti.
- 1936 yılında Fransa Suriye'deki manda yönetimine son verdi ve buralardan çekildi. Ancak Hatay'ın durumu belirsizliğini korudu.
- Bunun üzerine Türkiye, Milletler Cemiyetine başvurarak sorunun çözülmesini istedi.
- Türkiye ile Fransa arasında yapılan ikili görüşmelerde, "Hatay'ın geleceğini buradaki halkın belirlemesi" ilkesi kabul edildi.
- Seçimler yapıldı ve Hatay Bağımsız Cumhuriyeti kuruldu. (2 Eylül 1938).
- Bağımsız Hatay Cumhuriyeti'nin devlet başkanlığını Tayfur Sökmen yaptı.
- Hatay Millet Meclisi, 29 Haziran 1939'da oy birliği ile Türkiye'ye bağlanmaya karar verdi.
- Misak-ı Milli'ye son katılan toprak Hatay'dır.

ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜ

- Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Atatürk, hayatı boyunca milletine her alanda hizmet etti. Milletten huzuru, güveni ve mutluluğu için çalıştı.
- Atatürk'ün hastalığı ile ilgili ilk şikâyetleri 1937 yılında başladı. Fakat doktorlar bu hastalığın teşhisini uzun bir süre koyamadılar. 1938 yılında Atatürk'ün hastalığının siroz olduğu anlaşıldı.
- Atatürk, ömrünün son yıllarında yoğun olarak Hatay sorunu ile ilgilendi.
- Hataylılara yalnız olmadıklarını bildirmek ve Türk devletinin gücünü diğer ülkelere göstermek isteyen Atatürk, 1938 yılında Mersin ve Adana gezilerine çıktı.
- Geziden sonra Ankara'ya döndü. Hem tedavi olmak hem de dinlenmek için İstanbul'a gitti.
- İstanbul'da Dolmabahçe Sarayı yerine Savarona yatında kalmayı tercih etti. Atatürk doktorların dinlenmesi yolundaki ısrarlarına rağmen ülke işleriyle ilgilenmeye devam etti.
- Atatürk'ün hastalığı ciddiyetini korumaya devam ediyordu. Kendisini iyi hissettiği bir gün noter çağırarak vasiyetnamesini hazırlattı.
- Atatürk vasiyetnamesinde, malvarlığının büyük bir bölümünü kendisi tarafından kurulan Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumuna bağışladı.
- Atatürk'ün hastalığı, 1939 yılının Kasım ayının ilk haftasından itibaren normal seyrinden çıkarak şiddetlendi.
- ✓ Mustafa Kemal Atatürk 10 Kasım 1938 Perşembe günü saat dokuzu beş geçte öldü.
- ✓ Devlet işlerinde herhangi bir aksamaya meydan vermemek en yakın silah arkadaşı İsmet İnönü, cumhurbaşkanı seçildi (11 Kasım 1938).
- ✓ 16 Kasım günü, Atatürk'ün Türk bayrağına sarılı tabutu, Dolmabahçe Sarayı'nın tören salonunda katafalka konularak ziyarete açıldı.
- ✓ Prof. Şerafettin Yaltkaya tarafından cenaze namazı kıldırıldı. Naaşı Yavuz Zehlis'i'ne konularak İzmit'e getirildi. Buradan Ankara'ya gönderildi.
- ✓ 20 Kasım'da Ankara'ya getirilen Atatürk'ün naaşı Etnografya Müzesinde hazırlanan geçici kabre konuldu.
- ✓ Ankara Rasattepe'de Emin Onat ve Orhan Arda'nın bir projesi olan Anıtkabir yapıldı.
- ✓ Atatürk'ün naaşı 10 Kasım 1953'te Anıtkabir'e nakledildi.